

Döntések és kihívások keresztútjában

Beszélgetés Meleg Vilmostal, a Nagyváradi Állami Filharmónia leköszönt igazgatójával

A nagyváradi közönség **Meleg Vilmost** tanult szakmájának és harminchét esztendei állandó színpadi jelenlétének köszönhetően színészként ismerte, ezelőtt négy évvel viszont az akkor nyugdíjba vonuló Tódor Albertet ő követte az Állami Filharmónia főigazgatói székében.

– *Mindenekelőtt az érdekelne, milyen körülmények között adódott a lehetőség a váltásra?*

– A történet azzal kezdődött, hogy a Fő utcán, mondhatni, gyakori szokásunknak megfelelően, összefutottunk Tódor Alberttel, a filharmónia épp nyugdíjba készülõ igazgatójával, és ő feltette a kérdést, nem volna-e kedvem pályázni a megüresedõ helyére. Annyira meglepett a kérdés csakúgy, mint a nyugdíjazása, hogy elsõre azt válaszoltam: soha nem gondoltam rá, de érdekelne. Még ugyanaznap megkerestek az RMDSZ-tõl is, hogy beszélhetnénk-e errõl a témáról. Ekkor kezdtem komolyan foglalkozni a gondolattal, magamban is és a feleségemmel is, hiszen a filharmónia mindig közel állt a szívünkhöz, és még azon a héten elmentem a megbeszélésre.

– *Mennyire ismerte a kórusal együtt közel száz tagot számláló zenekart?*

– Nagy százalékban ismertem személyesen is az idõsebb korosztályt, hiszen a filharmónia az 1949-es hivatalos megalakulása óta évtizedeken át a színházban tartotta a koncerteket, majd pedig a színház felújítása miatt, épp az én igazgatásom alatt, két évet mi játszottunk a filharmónia termében, s akkor a fiatalabb nemzedék tagjaival is ismeretséget kötöttem. Mindehhez hozzájárult még az is, hogy a színház román társulatával közösen, a filharmónia zenekarára támaszkodva, három zenés

Meleg Vilmos az elmúlt négy és fél évben a filharmóniát igazgatta

előadáson rendezőasszisztensként közreműködtem, vagyis alig volt olyan ember, akit ne ismertem volna, vagy aki ne ismerne engem, arról már nem is beszélve, hogy amikor a színházi feladatok engedték, mindig részt vettünk a koncerteken. Az igazgatói állás pályázatához szükség volt művészeti profilú szakvégettségre és vezetői gyakorlatra, én mindkettővel rendelkeztem. Emlékeztetőül mondom, hogy 1998-tól 2002-ig ügyvezetője, 2002-től 2009-ig pedig művészeti igazgatója voltam a színháznak. A döntés mégsem volt könnyű, mivel magában hordozta a színpadról való lemondás kockázatát, hiszen ez az állás is teljes embert kívánt. A döntéshez hozzájárult az előző évi parlamenti választás is, hiszen akkor az RMDSZ a 3. helyen indított a képviselőjelöltek listáján, ami reális bejutási esélyt jelentett, és nem sok szavazaton múlt, hogy meg is történjék a bejutás. Nekem már akkor el kellett döntenem, le tudok-e mondani a pályáról a mandátum időszakára. Az addigi életem is azt bizonyítja, hogy a színházi – színészi, rendezői vagy vezetői – munka mellett mindig érdekelték a kihívások. Például létrehoztam és

A zenészek nem tartottak tőle, hogy „kiveszi a kezükből a hangszert”

tíz évig vezettem a Csapat elnevezésű színjátzó csoportot, a helyi televízióadás, a TVO is lekötött hét évet az életemből, nagyra törő célokkal hoztuk létre a színtanodát, de aktívan részt vettem a Kiss Stúdió Színház és az MM Pódium alapításában és tevékenységében is.

– *Megfordítva a látószöveget, az is érdekelne, hogy az ellenkező oldal, vagyis a zenekar hogyan fogadta a vezetőváltást?*

– Úgy éreztem, hogy a zenekar és a kórus is bizalommal fogadott, nem érezve bennem olyan vetélytársat, aki elvinné a kezükből a hangszert vagy a karmesteri pálcát, hanem egy olyan művészt, akinek nagy gyakorlata van a zenész pálya és nem utolsósorban a zenészlelkület ismeretében. Nagyon örvendtem, hogy a művészeti igazgató, Foica Laci nemcsak társ, hanem egyben barát is volt, vele még katonáskodtunk is együtt, nem beszélve Sándor Dénes és más fontos zenei személyiségek támogatásáról. Ezekből a tényekből kiindulva kezdtem el azokat a munkálatokat, amelyek korábban éveken keresztül, a megyei tanács támogatásának hiányában elmaradtak, de én úgy gondoltam, elsődleges feladatomban a körülmények javítása mind a zenekar, mind a zenebarát közönség érdekében, és ehhez sikerült is támogatást szereznem a megyei tanácstól.

Elsőként, a nézők számára, a filharmónia előcsarnokának felújítására szántuk el magunkat, valamint a zenekar számára az egyik legfontosabbnak, a világításnak a kicserélésére. Aztán úgy gondoltam, hogy a felújított előcsarnok, ahol addig is előfordultak kiállítások, váljék egy profi kiállítási téré. Szövetkeztünk a Varadinum fotóklubbal, kétheti rendszerességgel szervezve újabb és újabb kiállításokat, így a koncertek szünetében a kedves közönség vizuális ingereket is kaphatott. Ugyanakkor beszereztünk egy széles képernyős monitort, melyen folyamatosan láthatóvá vált a meghívottak és a műsor bemutató anyaga, és mivel nem szerettem volna, ha a zenekar és a

kórus csak a színpadon marad látható, ezért mindenkiről készítettünk felvételt, és a kórus tagok portréját a földszinti, a zenekari tagokét pedig az emeleti előcsarnokban állítottuk ki állandó jelleggel. Természetesen a bejárat is megújult, hiszen addig az épületen nem volt kiírva, hol is van a filharmónia, de készíttettem egy áttetsző plexi pannóra kétnyelvű feliratot és a logót, valamint két megvilágított plakátozó helyet, ahová az aktuális és a következő heti műsorplakát került ki. Mindemellett az előcsarnok új szőnyeget is kapott. Ennyire futotta az első év költségvetéséből.

A második évben talán a legfontosabb részt sikerült elvégeznünk: az alagsorban a pincét rendbe téve hét próbatermet alakítottunk ki korszerű szigeteléssel és világítással, lazítás végett pedig felállítottunk egy pingpongasztalt. Természetesen az addig is létező és próbatermeknek használt két nagy helyiséget is felújítottuk a kórus és a zenekar számára a földszinten. Ekkor szereztünk be még két nagyon fontos dolgot: egy profi vetítőt 20 négyzetméteres vászonnal, ami bizonyos koncerteken, például a filmzene-esteken, vagy bérbeadás-kor használható, és emellett egy hangfelvevőt, amivel profi módon rögzíthetők a koncertek archiválás céljából. Olyan elkerülhetetlen javításokat is elvégezhetünk, mint az ajtó- és ablakkeretek, a víz- és elektromos vezeték felújítása. Természetesen mindezeket csakis a nyári koncertszünet idején lehetett végezni.

A harmadik év nyarán teljesen felújítottuk a koncerttermet és a mellékhelyiségeket. Ebben a csomagtervben egy lift felszerelése is szerepelt, ehhez társítva mozgássérültek számára egy mellékhelyiség is, de hiába volt meg rá a pénzünk, nem jöhetett létre az épület tulajdonjoga körüli vita miatt. Azzal kellett szembesülnünk, hogy a katolikus egyház és az állam közötti visszaszolgáltatási per miatt közpénzt nem használhatunk fel ilyen átalakítási beruházásokra. És mivel nem sikerült az eredeti célra felhasználnunk, a jóváhagyott pénzt vissza kellett szolgáltatnunk, ám egy részét a negyedik, immár pandémiás évben visszakaptuk, és olyan javításokra fordítottuk, mint az épület csatornázásának és szennyvízhálózatának a korszerűsítése, az udvar járólappal burkolása, a fűtésvezetékek cseréje.

Tehát az elmúlt négy év alatt a technikai megvalósítások szemszögéből – hangsúlyozom, hogy az előző megyei tanács segítségével

(folytatás a következő oldalon)

Döntések és kihívások kereszttüzében

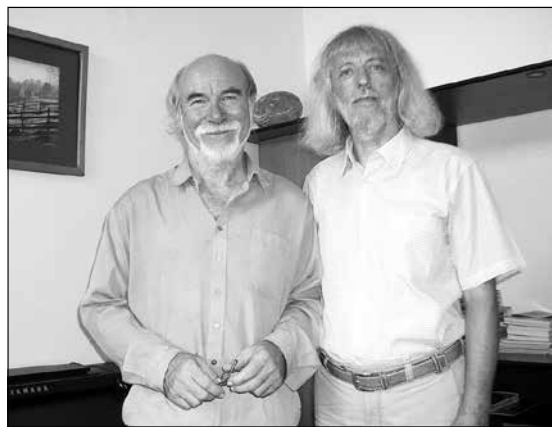
(folytatás az előző oldalról)

vel – csaknem teljes mértékben elégedettek lehetünk, mert bár az átadásra csak az idén került sor, a megvalósítás időszaka tavaly indult. Megújult az első épület frontja is, a belső részek még várnak sorukra, de természetesen mindez kevés volna, ha művészi produkciók terén nem tudtunk volna újat és megfelelőt hozni az elmúlt négy esztendő alatt. Bár ez a művészeti igazgatás feladatköre volt és lesz, a menedzseri pályázatnak megfelelően, egyeztetve a két kiváló művészeti igazgatóval, Foica Lászlóval, majd pedig Kurucz Tiborral, az első három évben, a világjárvány kezdetéig, olyan repertoárt sikerült kialakítanunk, olyan neves előadókat és karmestereket szerződtetnünk és nem utolsósorban olyan fiatal zenészekkel bővítettük művészgárdánkat, akik hozzájárultak a művészi színvonal emeléséhez, jó hírnevünk megtartásához és emeléséhez.

A debreceni Kodály Filharmóniához fűződő jó kapcsolatunknak köszönhetően kórusunk több európai turnén is öregbítette jó hírünket, míg a zenekar debreceni jelenléte ismét elindította a két város közötti komolyzenei kapcsolatot. Szponzorainknak köszönhetően országos szinten is egyedi turnét sikerült lebonyolítanunk a zenekarral 2019-ben Roman Kim hegedűművész kíséretében, ennek során hét erdélyi nagyvárosban koncertezhettünk. A 2020-as folytatást sajnos a világjárvány lehetetlenné tette, és nem tudhatjuk, az idén folytatható lesz-e ez a nagyon sikeresen indult kezdeményezés. A világjárvány mellett és alatt, több mint egy éve, ugyancsak országos szinten ritkaságszámba megy, hogy 2020 nyarán három hónapos szabadtéri évadot sikerült rendeznünk, elsősorban a római katolikus püspökség partnerségének köszönhetően. Ezzel a koncertsorozattal egyedülként tudtuk teljes mértékben kielégíteni az évad elején egész éves bérletet vásárolt közönségünk igényét és nemcsak az övét, hiszen a pandémiás előírásoknak megfelelően körbezárt, távolságtartó széksorok mellett a gyönyörűen rendbe tett püspöki kertben még több száz zenekedvelőnek örömteli koncertélményt szereztünk.

Már az előző években is próbáltunk különböző helyszíneken – a főtéren, a várszínházban, a Körös-parton játszani, nagyon nagy részvétellel, ez meggyőzött bennünket arról,

Foica László
korábbi művészeti
igazgatóval,
az egykori
katonatárssal is
jól együtt tudtak
dolgozni

hogy rendszeresíthetjük ezeket a szabadtéri jelenléteket, nagyzenekari részvétellel is, hiszen különleges élményt tud szerezni azoknak a nagyváradiaknak és/vagy idelátogatóknak, akik nem szoktak hozzá a koncerttermi zenehallgatáshoz. Bizom benne, hogy a szabadtéren jelen levők nagy része rájött: ezt az élményt nem szabad kihagyniuk.

– És akkor most, ilyen állandó, újabb és újabb tettekkel feltöltött, örömeket hozó időszak után nyugdíjasként hogyan tovább?

– Fogalmazhatnék úgy is, hogy mindennek van eleje és vége, s most eljutottunk ennek a feladatnak a végéhez, mert én feladatnak tekintettem a munkámat, az elmúlt négy évet, nem önmegvalósításnak vagy bármi egyébnek. És a kialakulthoz képest más körülmények között még talán értelmét láttam volna az öt évre szóló mandátumom záró éve kitöltésének is, bár a tények azok tények maradnak: elértem a nyugdíjkorhatárt, de természetesen nem ez kényszerítette ki a távozást, hanem olyan külső körülmények, melyeknek értelmében alkalmazkodni kényszerültem volna olyan változásokhoz, amelyekkel nem értek egyet. Mint ahogyan azzal sem érthettem egyet, hogy a normális működéshez szükséges embereket bocsássak el csak azért, hogy eleget tegyek a tanácselnöki elvárásnak, azaz hogy poszton maradhassak. Én építeni jöttem, nem rombolni. Akkor inkább menesszenek. Más döntés nem is lehetett volna. Mindezek mellett magától értetődően művész voltomat nem tudom és nem is akarom elnyomni, úgyhogy nem leszek hűtlen sem a versműsorokhoz, sem egyéb előadási lehetőségekhez, de természetesen a közösségi feladatokhoz sem.

Molnár Judit